

Vatan sevgisi iymon belgisi

Sobirova Gulsanam

41-sonli umumta`lim maktabi o`quvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada ona vatanni qanchalik va nega ardoqlash haqida fikr-mulohazalar bayon qilingan.

Kalit so`zlar: Ona vatan, Mirzo Ulug`bek, Zahiriddin Muhammad Bobur.

Vatan.... Bu so`zni aytish yoki yozish shu qadar oson. Ammo uning asl ma`nosini tushuna olish yoki tushuntira olish har kimning ham qo`lidan kelavermaydi, mening nazarimda.

Vatan..... Bu so`zning ma`nosini to`liq va mukammal anglash uchun professor yoki tenggi yo`q daho bo`lish shart emas. Shunchaki, asl haqiqatni ko`ra oluvchi beg`ubor qalbga ega bo`lish, kifoya.

Vatan... Bu birgina jumla haqida aytish tugul jar solish va hatto hayolida o`ylashga ham ruxsat berilmagan qanchadan-qancha musofirlar bor. Vatanga bo`lgan haqiqiy sevgini biz ana o`shalardan o`rgansak arziydi. Sababi, aynan ular o`z vatanidan olisda yashashyapti, o`zining emas boshqa diyorning havosidan nafas olishyapti, o`zining emas boshqa o`lkaning non-tuzini yeyishyapti, o`zining emas, boshqa vatanning fuqarolari uchun xizmat qilishyapti.

Vatanga bo`lgan muhabbat qaysi zaminda va qaysi zamonda bo`lmasin doim ulug`lanadi va hozirgidek unga qilingan xiyonat kechirilmaydi va qattiq jazolanadi.

Bilasizmi, men hali yosh paytimda ona vatan faqat harbiy xizmatdagi aka-ukalarimiz tomonidan himoya qilinadi deb o`ylar edim.

Ammo maktabga qatnay boshlagach fikrim mutlaqo xato ekanini angladim. Chunki ustozlar va beminnat ko`makchilarimiz bo`lmish kitoblar yordamida vatan haqida ko`p narsa bilib oldim va hayron bo`lishingiz mumkin, buni hali ham o`rganmoqdaman. Axir aytishadiku, beshikdan to qabrgacha ilm izla deb. Keling vatan himoyachilari haqida gaplashamiz. Chegarada turib bizning tinchligimiz uchun kechalari uxlamay xizmat qilib kelayotgan harbiylarimiz bor bo`lishsin. Toki ular bor ekan biz bemalol o`z uyimizda yashay olamiz va ona vatanimiz haqida kitob-u she`rlar yozib u haqida tinmay jar sola olamiz. Ularning o`z vataniga bo`lgan sof muhabbatini metin irodasi, o`tkir bilimi, vijdon-u iymoni va zo`r

g'ayrat bilan yurtining farovonligiga hissa qo'shayotganidan anglasak bo'ladi va bunga tasannolar bildiramiz.

Ona vatan jumlasidagi bu ona so'zi olam-olam ma'noga ega. Vatanimizni o'z onamiz kabi chindan va dildan yaxshi ko'ramiz.

Axir vatanimiz ham bizga xuddi onamizdek aziz va muqaddas. Undan bir soniyaga bo'lsa ham uzoqlashsak, xuddi onamiz kabi uni darrov sog'inib qolamiz. Xuddi onamiz bergan mehr-muhabbat, pok sut va ishonch kabi vatanimizga bo'lgan muhabbatimiz va sadoqatimiz kabi haqiqiy va sof.

Menimcha vatan haqidagi eng zo'r va ta'sirli hikmatli gaplardan biri

bu hozirgi matnning sarlavhasidir, ya'ni " Vatan sevgisi iymon belgisidir".

Shu o'rinda keling sizga bir rivoyat aytib beray.

Bu rivoyat qadim-qadim zamonlarda olis Hindiston o'lkasida sodir bo'lgan. "Shu davlatdagi bir podsho o'z amirlariga dunyodagi eng shirin narsani topib keltiringlar deya buyruq beribdi. O'shanda amirlar hayron bo'lib amir amrini bajarishni kirishishibdi. Bir vazir o'sha o'lkadagi eng mazali shirinliklardan olib kelibdi.

Yana boshqasi shu yurtda yetishtirilgan meva va sabzavotlarning eng mazalilarini topib podsho huzuriga eltibdi. Boshqa bir xizmatchi eng shirin yegulik deya asalni tortiq qilibdi. Ammo bu narsalardan podshoning hech ham ko'ngli to'lmabdi.

Amirlariga keltirilgan narsalardan ko'ngli to'lmaganligini va ularni o'z egalariga qaytarib berishini aytayotgan paytda odamlar oldiga bir savdogar tashrif buyurgan ekan. Uni yaxshilab mehmon qilishibdi va suhbatga tortishibdi. Savdogar Farg'onadan kelganligini va o'zi yetishtirgan qovunlarni sotishga olib kelganini aytibdi. Olib kelgan qovunlaridan ko'pini podshoga tortiq qilibdi. Podsho o'sha qovundan bir bo'lagini yegan zahoti uni dunyodagi eng shirin va mazali ekaniga ishonch hosil qilibdi."

Chunki bu qovunlar podsho uchun eng aziz diyor ya'ni o'z vatanida yetishtirilgan edi. Ha endi bu podshoning nomi sizga a'yon bo'ldi. Bu shoh va shoir Zahiriddin Muhammad Boburdir.

U o'z yurtidan olisda yashadi va shunday vafot etdi. Shuning uchun ham Bobur g'azallarida va ruboiylarining bosh mavzusi vatan sog'inchi.

Axir vatan sog'inchini undan olisda yurganlargina his qila olishadi. Bu rivoyatdan shuni anglash mumkinki ona vatan haqida qancha gaplar, hikmatlar va maqollar bitsak ham baribir oz. Axir "Vatan sevgisi iymon belgisi" ku. Iymon haqida gap ketar ekan, bir narsani aytib o'tishim joiz deb bildim, hech shubha yo'qki iymon inson fazilatlari orasida eng hurmatlilaridan biri. Bundan ko'rinib turibdiki iymonli inson har doim odamlar e'tiborida va hurmatida bo'ladi. Iymoni butun ekan degan gaplar ham xalqimiz orasida ko'p uchraydi. Hayotidan shukur qilib yashash, doim yaxshi amallar qilish, o'z vatanini sevish, ardoqlash va himoya qilish ham insonning iymoni butunligidan dalolat beradi.

Shubhasiz, vatan to'g'risida bitilmagan dostonlar, qasidalar-u she'rlar qolmadi. Ularning safi juda uzun. Har biri alohida his-hayajonga, tuyg'ular ohangiga va so'zlarning ajoyib va takrorlanmas ritmiga ega. Ular inson qalbiga shunday o'rnashib oladiki, kitobxon beixtiyor har dam va har yerda bu ijodni tilga olishdan faxrlanadi va g'ururlanadi. Men ham aynan shunday go'zal she'rlardan birini bilaman. Bu o'zbek xalqining zabardast vakili, ajoyib she'rlar muallifi Muhammad Yusufdir. Menimcha uning ijodini bilmaslik insonni ko'p narsalardan bebehra qoldiradi. Uning she'rlaridagi ona, vatan, oila va baxt tushunchalarini yod olib, o'rganib katta bo'ldim desam adashmagan bo'laman.

Uning "Vatanim" nomli she'ri ham shular jumlasidandir.

“Men dunyoni nima qildim
O'zing yorug' jahonim
O'zim xoqon, o'zim sulton
Sen taxti sulaymonim
Yolg'izim yagonam deymi
Topingan koshonam deymi
O'zing mening ulug'lardan
ulug'imsan vatanim”

deya boshlanuvchi bu she'rda faqatgina vatan emas uning uchun jonini fido qilgan mard va jasur ajdodlarimiz ham yodga olinadi va ularga hurmat ko'rsatiladi.

She'rdagi tasvirlanganidek vatan ulug'lardan ulug'i deya e'zozlanmoqda.

She'rning keyingi parchalari ham birinchisi kabi ma'nodor va ta'sirli. Ularda Alisher Navoiy, Jaloliddin Manguberdi, Temur Malik, Amir Temur va uning izdoshlari, ularning jasorati, vatan oldidagi burchlarini qanday bajarganliklari

tilga olinadi. Bu ijod mahsuli orqali biz o'z tariximiz bilan yuzlashamiz, u haqida yanada ko'proq va yaxshiroq fikrlar uyg'onishiga sabab bo'ladi. Bu esa o'z navbatida ajdodlarimiz naqadar iymonli va sadoqatli ekanliklarini anglatadi.

Vatan haqida bitilgan va uning naqadar muqaddasligi va yagonaligi shu kabi she'rlarda o'z tasdig'ini topadi.

So'zim oxirida demoqchimanki ozod va hur vatanda yashash har kimga ham nasib qilavermagan. Shu kunlarda ham ba'zi davlatlar ichki urushlarni boshidan kechirmoqda. Ya'ni bizning to'kin-sochin hayotimiz kimgadir armon va yana kimgadir hali hamon orzuligicha qolmoqda.

Demak bizning eng muhim vazifalarimizdan biri bu o'z vatanimiz farovon bo'lishi uchun oz bo'lsa-da o'z hissamizni qo'shish. Ona vatan oldidagi burchimizni ado etish uchun bizda hamma narsa yetarli. Shunda butun dunyo O'zbekistonning shuhrat-u qudratiga yana bir bora lol qoladi.

Zero kelajak biz yoshlarning qo'limizda!!!

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Muhammad Yusufning she'riy to'plami.
2. 9-sinf O'zbekiston tarixi darsligi.